

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 117/09-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť V. L., J., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/1 Gn 644/09 a jej prípisom zo 7. decembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. L. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2010 doručená sťažnosť V. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

(ďalej len „generálna prokuratúra“) pri vybavovaní opakovaného podnetu v konaní vedenom pod č. k. IV/1 Gn 644/09-10 a jej prípisom zo 7. decembra 2009.

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že *«Orgány polície a prokuratúry sa riadne a bez zbytočných prieťahov nevysporiadali s mojím podaním, ktorým som oznámil moje podozrenie z trestného činu môjho advokáta JUDr. K., ktorý ma zastupoval v konaní č. 41 C 140/2007 na Okresnom súde Košice II a podľa môjho názoru v tomto súdnom spore konal v rozpore s mojimi pokynmi a v rozpore s mojimi záujmami manipuloval so súdnym spisom. ... Uvedené orgány týmto ignorovali uplatnenie mojich práv a nekonali tak spôsobom, ktorý im predpisuje ÚSR a zákony podrobnejšie upravujúce ich činnosť (Zákon o prokuratúre, Trestný zákon, Zákon o policajnom zbore). Riadne sa nezaoberali mojim podnetom.*

Uvedeným postupom sa akoby schválilo konanie môjho právneho zástupcu pred súdom, ktoré bolo v rozpore s požiadavkou riadnej obhajoby mojich práv a teda v rozpore aj s citovaným čl. 47 ods. 1 ÚSR.».

Sťažovateľ po stručnom opise priebehu konania odkázal na spisový materiál pripojený k veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 360/09.

Od ústavného súdu žiada, aby *„bolo začaté konanie, ktoré sa skončí rozhodnutím o tom, že moje ďalej uvedené základné práva boli porušené a že vec je povinná vybaviť Generálna prokuratúra SR v súlade s mojimi podaniami“.*

II.

Zo spisu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 360/09 a z obsahu sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal v marci 2009 oznámenie o podozrení zo spáchania trestného činu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona, prípadne iného trestného činu, ktorého sa mal dopustiť jeho právny zástupca JUDr. P. K. predložením písomnosti v jeho právnej veci vedenej Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 41 C 140/2007, ktorá mala byť pozmenená v rozpore s pôvodným písomným návrhom, a tým v rozpore

s prejavom jeho vôle. Poverený príslušník Obvodného oddelenia Policajného zboru Košice Staré Mesto uznesením ČVS: OPP-1280/SM-KE-2009 zo 17. apríla 2009 oznámenie sťažovateľa odmietol, pretože zistil, že predmetná písomnosť nie je verejnou listinou, a teda uvedeným konaním nedošlo k spáchaniu označeného trestného činu ani žiadneho iného trestného činu, a preto nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo iný postup v zmysle Trestného poriadku.

Sťažovateľ podal proti uzneseniu sťažnosť, ktorú Okresná prokuratúra Košice I (ďalej len „okresná prokuratúra“) zamietla uznesením č. k. 1 Pn 329/09-5 z 26. mája 2009, v odôvodnení ktorého konštatovala, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, oznámeným konaním nebola naplnená skutková podstata žiadneho trestného činu podľa Trestného zákona a sťažovateľom oznámené konanie vykazuje znaky občianskoprávneho sporu. V závere uviedla, že sťažovateľ si môže svoj nárok na náhradu škody uplatniť v občianskom súdnom konaní a tiež sa môže sťažovať na postup advokáta Slovenskej advokátskej komore.

Sťažovateľ sa domáhal preskúmania postupu policajta a prokurátora podaním podnetu podľa § 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“). Krajská prokuratúra v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) preskúmaním veci zistila, že jeho podnet nie je dôvodný, a preto ho odložila prípisom č. k. 1 Kn 247/09-6 z 27. augusta 2009, v ktorom konštatovala, že rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní sú správne, zákonné a dostatočne odôvodnené a ani z obsahu podnetu nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by boli dôvodom na prijatie niektorého z prokurátorských opatrení.

Uznesením č. k. III. ÚS 360/09-6 z 25. novembra 2009 ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa na postup okresnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pn 329/09 ako podanú oneskorene a sťažnosť sťažovateľa na postup krajskej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Kn 247/09 ako neprípustnú, pretože sťažovateľ nevyužil možnosť domáhať sa ochrany svojich základných práv a slobôd využitím všetkých prostriedkov, ktoré mu poskytuje zákon o prokuratúre.

V záujme uplatnenia ochrany svojich práv sa sťažovateľ domáhal preskúmania vybavenia podnetu podaním opakovaného podnetu generálnej prokuratúre, ktorá ho vybavila prípisom č. k. IV/1 Gn 644/09-10 zo 7. decembra 2009 tak, že ho ako nedôvodný odložila. V tomto liste sa uvádza: *«Preskúmaním kompletného na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu som porušenie zákona nezistila. Orgány činné v trestnom konaní vykonali všetky dôkazy nevyhnutné na ich rozhodnutie tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por., pričom tieto plne odôvodňujú ich postup a rozhodnutie. Tieto orgány veľmi podrobne a v súlade so stavom veci a zákona vyhodnotili predmet Vášho trestného oznámenia v kontexte so zadováženými dôkazmi. Jednoznačne nemožno hovoriť o naplnení niektorého zo znakov prečinu falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Tr. zák., resp. iného trestného činu. Predovšetkým prokurátorka okresnej prokuratúry pri rozhodovaní o Vašej sťažnosti vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnila svoj postup a rozhodovanie, ku ktorému sa v celom rozsahu pripájam. Je zrejmé, že práve skutočnosť, že o Vašom trestnom oznámení rozhodli spôsobom, s ktorým sa nestotožňujete je zdrojom Vašej nespokojnosti. Nemožno však považovať za dôvod zakladajúci pochybnosť o nestrannosti a nezáujatosti orgánov činných v trestnom konaní to, že konajú v súlade s postupom a inštitútmi, ktoré im vyplývajú zo zákona.»*

III.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 124/03).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 1 ústavy každý má právo odoprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe. Vzhľadom na pomenovanie základného práva v sťažnosti mal sťažovateľ na mysli zrejme čl. 47 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi

alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Vzhľadom na skutkový stav považuje ústavný súd za relevantné zaoberať sa len namietaným porušením čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože ostatné sťažovateľom označené články ústavy zjavne nie sú v žiadnej príčinnej súvislosti so sťažovateľom napadnutým postupom generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu.

Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Takým orgánom môže byť aj generálna prokuratúra.

Sťažovateľ tvrdí, že postupom generálnej prokuratúry pri vybavovaní jeho opakovaného podnetu došlo k porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že generálna prokuratúra nedostatočne preskúmala postup orgánov činných v trestnom konaní v súvislosti s vybavením jeho trestného oznámenia a následne vybavením opravných a iných právnych prostriedkov, ktorými sa snažil dosiahnuť zrušenie rozhodnutia o odmietnutí podania a domáhal sa začatia trestného stíhania a prípadne vyvedenia trestnej zodpovednosti proti ním označenej osobe.

Predmetom tohto konania ústavného súdu bolo preskúmanie spôsobu vybavenia opakovaného podnetu sťažovateľa z toho hľadiska, či závery generálnej prokuratúry pri skúmaní podmienok na prijatie niektorého z prokurátorských oprávnení v rozsahu sťažovateľom vytýkaných nedostatkov rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní nie sú prejavom zjavnej svojvôle pri uplatnení jej právomoci.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa judikatúry ústavného súdu je súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhovelí (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03 a III. ÚS 133/06).

Preskúmaním obsahu opakovaného podnetu sťažovateľa z 23. októbra 2009, oznámenia generálnej prokuratúry o jeho vybavení zo 7. decembra 2009 a súvisiacich oznámení a rozhodnutí (uvedených v časti II tohto uznesenia) ústavný súd dospel k záveru,

že generálna prokuratúra opakovaný podnet sťažovateľa riadne prešetrila, jej závery vo vzťahu k námietkam sťažovateľa proti rozhodnutiam policajného orgánu, okresnej prokuratúry ako aj postupu krajskej prokuratúry sú primeraným spôsobom odôvodnené, nie sú arbitrárne, a preto sú z ústavného hľadiska akceptovateľné.

Ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby voči nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03). Oznamovateľ ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní. Ústavnému súdu ako nezávislému súdnemu orgánu ochrany ústavnosti nepatrí preskúmavať ich rozhodnutia a postupy, pokiaľ namietané porušenie zákonnosti nemá súčasne za následok aj porušenie základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade dôjsť nemohlo.

Ústavný súd už v tejto súvislosti uviedol (IV. ÚS 55/09), že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu.

Povinnosťou generálnej prokuratúry bolo na opakovaný podnet sťažovateľa primeraným spôsobom reagovať. Túto povinnosť generálna prokuratúra splnila tým, že v prípise sp. zn. IV/1 Gn 644/09 zo 7. decembra 2009 zaujala stanovisko k námietkam sťažovateľa. Skutočnosť, že generálna prokuratúra nepostupovala v súlade s predstavami sťažovateľa, nemôže zakladať porušenie jeho základných práv.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že medzi postupom generálnej prokuratúry v konaní o opakovanom podnete vedenom pod sp. zn. IV/1 Gn 644/09 a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možné porušenie tohto základného práva označeným prípisom, a preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Zároveň ústavný súd konštatoval, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená aj v časti namietaného porušenia čl. 47 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy.

V závere ústavný súd uvádza, že sťažnosť sťažovateľa rovnako ako vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 360/09 nespĺňa náležitosti ustanovené v § 20 a v § 50 zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na jej zjavnú neopodstatnenosť však ústavný súd nevyzýval sťažovateľa na odstránenie týchto nedostatkov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2010